

Tekirdağ'daki Avrupa – Avrupa'daki Tekirdağ

II. Ferenc Rákóczi anı sergisi

Saygıdeğer Ziyaretçi.

Sizi, Tekirdağ Anı evinde ve Müzede selamlarız. Siz şu anda Macaristan Cumhuriyeti Eğitim ve Kültür Bakanlığının ve Dışişleri bakanlığının yardımlarıyla ve Macar Ulusal Müzesi'nin de katılımıyla 2009 yılında oluşturulan yeni tarih sergisinin sesli rehberini dinliyorsunuz. Bu serginin amacı Prens II. Ferenc Rákóczi ve Macar siyasi mültecilerine layık oldukları saygıyı sunabilmektir.

Bu rehberin yardımıyla sergide yer alan materyallerin içeriğine dair daha iyi bilgi ve enformasyon toplayabilir, sergilenen eserlerle, resimlerle, grafiklerle ilgili olarak tarihsel anlamda bir fikir sahibi olabilir ve böylece de sergimizi daha zengin bir düşünsel içerik içinde izleyebilirsiniz.

Giriş bölümü bizleri XVIII. yüzyıl Avrupa'sına götürmektedir.

XVIII. yüzyıl başlarında Avrupa

Osmanlıya karşı savaşın sonunu belirleyen Karlofça antlaşmasının (1699) ardından Macaristan'ın toprak bütünlüğü genel hatlarıyla yeniden tesis edilmişti. Ülkenin idaresi her bakımdan ve kesinlikle Viyana Kraliyet sarayının eline geçmişti. Böylece Erdel de bağımsızlığını kaybetmişti. Avrupa'nın öteki ucunda ise İspanya'da tahtın ele geçirilmesi için 1701'de başlayan İspanya saltanat mücadelesinde Fransızlar ve Bavyeralılar Habsburg İmparatorluğuna karşı saldırıya geçmişlerdi. Bunlarla paralel olarak Kuzey Avrupa'da da, bir yandan Polonya'da tahtı ele geçirmek ve diğer yandan da Baltık denizi havzasında egemenliği sağlamak için Kuzey savaşları adı verilen mücadele başlamıştı. Avrupa'da var olan devletlerin tümü bir şekilde bu savaşlardan birinde yer almak durumundaydılar.

Macaristan'da anayasa ihlalleri artık sıradan bir olay haline gelmişti. Bu durum ve asalet haklarının tehlikeye girmesi nedeniyle asiller sınıfı rahatsızlık içindeydi. Öte yandan askerlerin zorbalıkları ve de giderek artan vergi borçları nedeniyle de köylüler de Habsburg idaresine karşı tavır almaya başlamışlardı. Ülkede yükselen genel huzursuzluk nedeniyle II. Ferenc Rákóczi ve Miklós Bercsényi Habsburg İmparatorluğunun baş düşmanı olan Fransa kralı XIV. Luis'den yardım istediler. Krala sadakatsizlik nedeniyle yakalanıp Bécsújhely zindanına atılan II. Ferenc Rákóczi maceralı bir yöntemle hapisten kaçtı ve Polonya'ya sığındı.

Sonra ziyaret rotamızı enformasyon noktasından sağa dönerek, mutfak üzerinden sürdüreceğiz. Sergimizin üçüncü salonunda II. Ferenc Rákóczi'nin geçmişi hakkında bilgi sahibi olacağız, aile tarihini öğreneceğiz.

II. Ferenc Rákóczi akrabalık bağları

II. Ferenc Rákóczi asil bir aileden gelmekteydi. Büyük dedesi I. György Rákóczi prens olarak başında bulunduğu Erdel'i güçlü ve zengin bir bölge haline getirmişti. Otuz yıl savaşlarına (1618-1648) da katılmıştı. Bunun bir sonucu olarak da ülkesinin savaşın sonunda taraflar arasında bağitlanan Vestfalya anlaşması metninde bir ülke olarak da yer almasını başarmıştı. Büyük babası II. György Rákóczi ise Erdel prensliğinin yanı sıra Lehistan tacını ele geçirmek için de mücadele etmişti. Osmanlı sultanının izni olmadan başlattığı sefer başarısızlığa uğramış, Erdel'e saldıran Türk Tatar ordularına karşı verdiği savaşlarda da hayatını kaybetmişti. Baba tarafından büyükannesi, yani Zsófia Báthori dolayısıyla István Báthori, Zsigmond, András ve Gábor gibi Erdel prenslerinin düşünsel mirasını da beraberinde getirmekteydi. Babası I. Ferenc Rákóczi Kuzey Doğu Macaristan'ın en büyük toprak

mülkiyetine sahip asilzadesi idi. Annesi İlona Zrínyi ise yükselme mücadelesi içinde olan ve Osmanlıya karşı başarılar kazanmış Hırvat prensi Péter Zrínyi'nin kızı ve bir şair ve aynı zamanda da kumandan olan Miklós Zrínyi'nin da kuzeniydi. Péter, I. Ferenc Rákóczi ile birlikte Habsburg İmparatorluğuna karşı bir girişim olan Wesselény'lerin adıyla anılan faaliyete de katılmış, ve bunun bedelini de hayatıyla ödemişti. I. Ferenc Rákóczi'nin annesi Zsófia Báthori, oğlunun hayatını gerekli parayı ödeyerek kurtarmıştı. I. Ferenc Rákóczi daha bebeklik çağında babasını kaybetmişti. Annesi 1682 yılında yeniden evlendi. Evlendiđi kiři, 1682-1685 yılları arasında Osmanlıya bağlı bir beylik olarak faaliyet gösteren Orta Macaristan (Orta Madzsar) bölgesinin prensi İmre Thököly idi. Bu beyliğin yıkılmasının ardından İlona Zrínyi Thököly prensliğinin son kalesi olan Munkács kalesini kahramanca savundu ama sonunda 1688 yılında kaleyi teslim etmek zorunda kaldı ve Karlofça anlaşmasının (1699) ardından kocasıyla birlikte Osmanlı topraklarına sığındı ve hayatının geri kalanını mülteci olarak yaşamak zorunda kaldı.

şimdi de geriye dönüp giriş bölümüne doğru ilerleyelim ve enformasyon noktasının yanından dönüp merdivenlere yönelelim. Anı müzesinin birici katında bulunan üç oda bizlere özgürlük savaşının tarihini anlatacaktır. Merdivenlerin tam karşısındaki odayla başlayalım ve oradan da diğer iki odaya geçelim.

Rákóczi Özgürlük savaşı 1703-1711

Osmanlı'dan geri alınan Macaristan topraklarında Viyana sarayının uyguladığı idari yöntemler toplumun tüm katmanlarında son derece büyük tepkilere neden olmaktaydı. Toplumun asiller tabakasının sahip olduğu hakların törpülenmesi, ülke topraklarında üslenen yabancı ordunun bakım ve iaşesinin zorunlu olarak sağlanması ve sürekli artan vergiler halk içindeki tepkileri daha da artırmıştı. Ülkenin eski sınır boylarında bulunan kalelerde üslenen askeri birliklere gerek kalmamıştı ve Viyana sarayı, bağımsız bir Macar askeri gücünün oluşturulmasına da izin vermiyordu. İmre Thököly ordusunun kalıntıları ve de görevlerinden azledilen sınır boyu kalelerin askerleri bir çok kez silahlı ayaklanma girişiminde bulundular. Bu süreçte gündeme gelen 1697 yılındaki Hegyalja ve de 1703 yılındaki Tiszahát ayaklanmaları bastırılmıştı. Giderek artan memnuniyetsizlik 1701 yılında patlak veren ve İspanya tahtının ele geçirilmesi için yapılan savaş nedeniyle seferberlik ilanı ve zorunlu asker toplama nedenleri sonucu olarak Rákóczi'nin Özgürlük savaşının başlamasına neden oldu.

1703 yılının nisan ayında Tiszahát isyancıları Polonya'ya sığınan II. Ferenc Rákóczi'ye başvurdu bulundular ve kendilerine liderlik yapmasını talep ettiler. Rákóczi de yayınladığı "Brezán deklarasyonu" Macaristan halkına seslendi ve onları silaha sarılmaya çağırđı. Ama Macaristan sınırına geldiğinde onu sadece birkaç yüz silahlı gönüllü bekliyordu. Buna rağmen Rákóczi yeni bir Macar devletin yaratılabilmesi uğruna bu mücadeleye önderlik etmeyi kabul etti.

Ordusuna kısa bir süre içinde kitlesel olarak katılımlar oldu. Bunun sonucu da elbette hemen kendini göstermişti. İmparatorluk ordularını Macaristan'ın kuzey bölgelerinden (Felvidék) çekilmeye zorlanmıştı. 1703 yılında Sándor Károlyi'nin askeri birlikleri Viyana'nın savunulabilmesi amacıyla imparatorluk ordusunun hazırladığı savunma mevkiilerini bile ele geçirmişti. 1704 yılında Tuna ötesi topraklarının Viyana egemenliğinden kurtarmak amacıyla, askeri bir harekâtı başlattılar. 1704 yılında İmparatorluk ordusu Höchststadt çarpışmasında Fransızlara ve Bavyeralılara karşı zafer kazandı. Bunun bir sonucu olarak da Macaristan topraklarında süren savaşın mevzilerine giderek daha fazla asker gönderebilme imkânına sahip oldular. İsyancılar 1704 yılından 1708 yılına kadar Tuna ve Tisza nehirleri arasındaki bölgeyi, Tisza nehrinin ötesindeki toprakları ve Yukarı Macaristan bölgesinin önemli bir kısmını egemenlikleri altında tuttular. 1705 yılı sonunda ise birkaç kale dışında Tuna nehrinin

ötesinde kalan Tüm Macar toprakları artık kurtarılmıştı. 1707 yılının başlarında da isyancıların orduları Erdel'e girmişlerdi.

1705 yılının Eylül ayında Szécsény'de gerçekleştirilen Ülkesel meclis toplantısında ittifak içinde olan asiller grubu Rákóczi'yi Lider Prensi olarak seçti ve maiyetinde danışman olarak bulunması için de 24 kişiden oluşan bir Senato kurdu. Böylece Macar Konfederasyonu oluşturulmuş oldu. Prens dışişlerinden, maliyeden ve savunmadan tam yetkili olarak sorumluydu. Dış ilişkiler Pál Ráday başkanlığında sürdürülecekti. Ekonomik Konsey ise öncelikle savaş konularından sorumlu olacak ve de silah ve mühimmat tedarikiyle uğraşacaktı. Meclis dini konularla ilgili de önemli kararlar aldı. Aldığı bir kararla yaygın olarak bulunan üç mezhebin (Katolik, Protestan ve Lüteryan) serbest bir şekilde uygulanabileceğini ilan etti ve de 1647 yılından bu yana Protestanlardan el konulan kiliselerin mezhepler arası mülkiyet sorununa da bir çözüm getirdi.

1705 yılında I. Lipot'un ölümünün ardından tahta halefine göre çok daha esnek olan I. Joseph çıktı. Ardından da İngiliz ve Hollanda elçilerinin arabuluculuğuyla barış görüşmeleri başladı. 1704 yılında II. Ferenc Rákóczi, o tarihe kadar imparatorluğun elinde olan Erdel prensliğine seçildi. Barışın koşulu, prenslik tahtına geçmesiydi ama İmparatorluk bu koşulu kabul etmedi ve savaş devam etti. Prens Fransızların ve Bavyerallıların kendisine karşı göstereceği müttefik destekten çok ümitliydi, oysa XIV. Louis her türlü resmi müttefik ilişkisini reddedeceğinin işaretlerini daha önce de vermişti. Fransızlar Prense destek olarak yılda 10.000 taller tutarında yardım veriyor ve de çok sayıda savaş uzmanı ve subay gönderip, bu süreçte destek oluyorlardı. 1707 yılının Mayıs ayında Ónod'da yapılan Meclis toplantısında Macar tacının Habsburg hanedanından alındığını ilan etti, bu nedenle de Prens Rákóczi Bavyera hükümdarı olan II. Miksa Emanuel'i ve sonra da Prusya veliahdını Macar tahtında görmeyi arzuluyordu. Fransız Bavyera ittifakı 1709 yılında gerçekleşen Malplaquet savaşın kaybetti ve bunun bir sonucu olarak Habsburg İmparatorluğuyla barış antlaşması imzalayarak Macar Konfederasyonuna verdiği askeri ve ekonomik yardıma tümenden son verdi. II. Ferenc Rákóczi artık İsveç'ten ya da Lehistan'dan hiçbir destek alamıyordu. Hatta Osmanlı padişahı bile Habsburg hanedanıyla varılan barış antlaşması nedeniyle yardımı kesmişti. Prens ile, sadece Rus Çarı I. Petro, Varşova'da 1707 Eylül tarihinde sözleşme yaptı. Çar Rákóczi'ye Lehistan tahtını teklif etti. Prens ise bu teklifi ancak tek bir şekilde kabul edeceğini açıklamıştı: Çar Lehistan'ın bağımsızlığını garanti edecekti ve de Polonya-Erdel-Macaristan Konfederasyonu İngiltere ve Hollanda'nın da garantörlüğü altında savaşın sonunda imzalanacak olan barış antlaşmasında yer alacaktı. Ancak Çar 1709 yılında kazandığı Poltava zaferine rağmen İsveç savaşıyla meşguldü, böylece II. Ferenc Rákóczi ve devleti tek başına kalmış oluyordu.

Devlet ekonomik açıdan da hiç de kolay bir durumda olduğunu söylenemezdi. Çünkü XVIII. yüzyıl sonlarında yaşanan savaşlar ülkenin ekonomik rezervlerini neredeyse tamamen tüketmişti. Savaş mühimmatı ve gıda maddelerinin depolanması ve de daha verimli bir şekilde dağıtılabilmesi için Prens ülkede ambarlar sistemini kurmuştu. Ülkedeki loncalar sanayi ordununun ihtiyacı kadar miktarda silah mühimmatı ve üniforma hazırlamakta yeterli olamıyordu. Prens ülkede tekstil ve demir haddehanelerinin gelişmesini destekliyordu ve bunun uğurunda bu sanayi dallarının uzmanları ve ustaları askerlikten muaf tutuluyordu. Prens sanayinin ve ticaretin geliştirilmesi için somut planlar da hazırlamıştı. Ama Özgürlük Savaşı'nın en büyük eksikliği parasal imkânsızlıktı. Fransızlar tarafından verilen maddi yardımlar ve Rákóczi tarafından darphanelerde bastırılan altın ve gümüş sikkeler ancak yabancı ülkelerden getirilecek silahların satın alınması için yeterli olabiliyordu. Bu nedenle Prens –vergi gelirlerinin çok eksik olduğundan dolayı araç olarak paranın değer kaybetmesi yoluna başvurdu. Bakır sikkeler bir dönem için devletin ekonomik zorlukların üstesinden gelmesine yardımcı oldu. Bunun ardından ise Prens yeni vergiler çıkarmak zorunda kaldı. Bu yeni vergileri, aynılık temelinde, herkes tarafından, yani Prens tarafından da ödenmesi gerekiyordu.

1708 yılında Trencsén'deki meydan savaşında İmparatorun ordusu Prens'in ordusunu ağır hezime uğrattı. Askeri birlikler dağıldı, II. Ferenc Rákóczi'in ordusu kısa sürede yarı yarıya indi. Ordu 1709 yılında Tuna'nın ötesindeki topraklardan geri çekildi. 1710 yılında şahsen Prens'in kumandasındaki ordu Romhány çarpışmasında İmparatorluk ordusu karşında bir kez daha yenildi. II. Ferenc Rákóczi'nin devleti kısa süre içinde sadece Yukarı Macaristan ve Alföld'ün kuzeyinde bir şerit halindeki kısmıyla sınırlı bir devlet haline gelmişti. 1710 yılında imparatorluk ordusunun genel kumandanlığına general János Pálffy getirilmişti. Bu arada bütün Avrupa'yı kasıp kavuran açlık ve cüzam salgını Macaristan'ı da etkisi altına almıştı. II. Ferenc Rákóczi'nin açlıktan ve hastalıktan kırılan devleti için artık tek bir çare kalmıştı: Viyana'yla garantili koşullara sahip bir barış antlaşması yapmak. Bu amaçla da general Pálffy ve Prens'in temsilcisi olan Sándor Károly arasında 1710 yılının Kasım ayında görüşmelere başlandı. Lehistan'a giden Rákóczi orduların genel kumandanlığını Sándor Károly'ya devretmişti. Pálffy de avantajlı barış koşullarını ona götürdü. Szatmár'da toplanan Müttefik Asilzadeler 30 Nisan 1711 tarihinde barış koşullarını kabul ettiler ve ertesi gün de Majtény düzlüğünde yeni sadakat andını içerek ordu sancaklarını indirdiler. Macar Konfederasyonu devleti de böylece sona ermiş oldu.

Şimdi de merdivenlerden ikinci kata çıkalım. Bu katta da Prens'in mültecilikte geçen yıllarıyla tanışacağız.

Rákóczi'nin sürgün yılları

II. Ferenc Rákóczi 21 Şubat 1711 tarihinde Macaristan'ı terk etti. Amacı Lehistan'da Rus Çarı I. Petro ile buluşmaktı. Macaristan'ı terk ederken bir daha asla Macar topraklarına geri dönemeyeceğini elbette o zaman daha bilmiyordu. Rus çarıyla buluşması ise ancak Szatmár barışının gerçekleşmesinin ardından, 12 Mayıs'ta gündeme gelebildi. Çar ona Rusya'nın desteği sözüyle güvence verdi. Rákóczi bu sırada eğer Rusya'nın desteğini sağlayabilirse, hala elinde bulunan Munkács Kalesinden savaşı yeniden başlatabileceği umudunu taşıyordu. Ama Munkács 15 Haziran'da teslim oldu. Böylece özgürlük savaşının Macaristan'daki son kalesi de düşmüş oluyordu. Rus çarı I. Petro Osmanlı'ya karşı mağlup olduğu savaşın ardından, Viyana'nın gönlünü kazanmak istediğinden dolayı desteğini Macarlardan geri çekti. Buna rağmen Prens Rákóczi Çara Elbing'e kadar eşlik etti ve ardından da Gdansk şehrine geçti. Prens'in Gdansk şehrinde yaşadığı dönemde Mültecilerin sayısı önemli ölçüde azaldı. Aralarından bir kısmı Rus ordusuna, bir kısmı da Lehistan ordusuna katıldı. Ama aralarında Pál Ráday ya da János Stréter gibi memlekete geri dönenler de vardı.

Bütün bunlar olup biterken 1712 yılında tekrar toplanan Meclis, Rákóczi Özgürlük Savaşı döneminde alınan tüm kararı iptal etti. Szatmár barış antlaşmasına göre tespit edilen mühlet içinde memlekete geri dönen herkes için genel ve kesin af garantisi verildi. Memlekete geri dönemeyenler ise vatan haini ilan edildi, onlar için sürgün kararı alındı ve tüm servetlerine de el konuldu.

9 Kasım 1712 tarihinde Rákóczi Fransa'ya gitti. Amacı XIV. Louis'in desteğini sağlayabilmektir. Utrecht barış görüşmeleri sürecinde Erdel'in bir devlet olarak bağımsızlığının tanınmasının sağlanmasını istiyordu. 13 Şubat 1713'de kral ilk kez onu Versailles sarayında kabul etti. Rákóczi saray hayatına çok çabuk uyum sağladı. Ama çabaları sonuç vermiyordu; ne Erdel ne Utrecht ne de Rastatt barış görüşmelerinde gündem maddesi olarak girebilmiş değildi. Uğradığı hayal kırıklığı bir de XIV. Louis'in ölümüyle perçinleşince Grosbois'deki Kamaldul manastırına kapandı. Burada zamanının bir kısmını "İtiraf ve Hatıralar" başlıklı eserinin yazılmasıyla geçirmeye başladı. Mülteci arkadaşlarını da unutmadı, Onlara maddi yardımda bulunuyordu.

Habsburg İmparatorluğu ve Osmanlı İmparatorluğu arasında 1716 yılında patlayan savaş, ümitlerinin yeniden yeşermesi yolunda etki yapmıştı. Savaşa yeniden başlayabileceğini düşünüyordu. Osmanlı padişahının davet mektubuyla ve de vaatlerinin ışığında 1717 yılının Ağustos ayında Rákóczi Türkiye'ye doğru yola çıktı. Ama Edirne'ye ulaştığında savaş sona ermişti bile. Rákóczi Osmanlı padişahından da kendisine yardım etmesini istedi, ama yine hayal kırıklığına uğramıştı. 1718 yılının Haziran ayında Pozserevac'da gerçekleşen barış görüşmelerinde III. Karl mültecilerin kendilerine teslim edilmesini talep ediyordu. Ama Osmanlı yönetimi bu talebini reddetti. Barış görüşmelerinin sonucu olarak, onları sınırdan uzaklaştırdı, önce İstanbul yakınlarındaki Yeniköy ve ardından da Tekirdağ onlar için yerleşim yerleri olarak saptandı ama bu yerleri terk etmeleri konusunda yasak getirildi. Mülteciler yavaş yavaş Rákóczi'nin etrafında toplanmaya başlamışlardı. Aralarında en sadık dostları olan Kelemen Mikes ve Miklós Bercsényi hayatının sonuna kadar burada yaşadı. Osmanlı yönetimiyle ve önde gelenleriyle ilişkinin ve iletişimin sürdürülmesinde Macar asıllı olan İbrahim Müteferrika kendisine tercüman ve katip olarak yardım etti.

II. Ferenc Rákóczi'nin 8 Nisan 1735 'de vuku bulan ölümünün ardından Türkiye'de bulunan mülteciler Prens'in büyük oğlu József Rákóczi'ye haber gönderdiler ve ona aralarına katılıp liderleri olmasını önerdiler. O da bu gelişme üzerine Avusturya'dan kaçarak 1 Aralık 1736'da Tekirdağ'a geldi. 1737 yılının yaz aylarında ise Habsburg ve Osmanlı İmparatorluğu arasında patlak veren savaş, onlara mültecilikten memleketlerine dönebilecekleri umudunu vermişti. 2 Aralık 1737'de Padişah József Rákóczi'yi kabul etti ve bunu takip eden dönemde, 25 Ocak 1738'de kendisine Erdel prensliğini kanıtlayan Sultan beratı verildi. 28 Ocak'ta ise planlarını bir manifestoyla Erdel ve Macaristan halkına duyurdu. Ama Macaristan'da memnun olmayan insanların beklenen sayıda katılmaları gerçekleşmedi. Osmanlı'nın saldırıları beklenen başarılarla ulaşamıyordu. Kısa süre sonra 9 Kasım 1738 tarihinde Cernavoda'da József Rákóczi vefat etti. Etrafında toplanan mülteciler 21 Haziran 1740'da Tekirdağ'a geri döndüler. Bu gelişmeyle mülteciler tarihinin son önemli bölümü sona ermiş oldu.

Salonun sonundan açılan oda ise Kelemen Mikes'in anısına düzenlenmiştir.

Kelemen Mikes (1690 – 1761)

Babası Thököly isyanına katılmıştı. Kolozsvar şehrinde Cizvitlerin lisesinde eğitim görmüş ve ardından da 1707 yılından itibaren II. Ferenc Rákóczi'nin emir subaylığını yapmıştı Özgürlük Savaşı'nın yenilgiye uğramasının ardından efendisini mültecilik yıllarında da takip etti ve sonuna kadar da yanında kaldı. 1758'de Macar Diasporanın yöneticiliğine getirildi. "Türkiye Mektupları" adı altında fiktif mektuplar biçiminde mültecilik anılarını kaleme aldı. Mektupları 1717-1758 yılları arasında İstanbul'daki hayali olarak var ettiği büyük teyzesine yazıyordu. Bunun yanı sıra bir çok ünlü Fransız romanını Macarcaya çevirdi. Eseri ilk kez 1794 yılında Szombathely'de yayınlandı.

Bir zamanların yemek salonu bu binanın XX. Yüzyıldaki hayat hikayesini tanıtmaktadır.

Binanın XX. Yüzyıl tarihi

Prens'in yemekhane evinden ve onun harap vaziyetinden ilk olarak Kálmán Thaly 1889 yılında bahsetti. Artık harap bir vaziyette olan binayı kurtarabilmek amacıyla Lajos Szádeczky ile birlikte çok çaba sarf etmişlerdi. Onların girişimleri sonucunda Macar devleti 1905 yılında yemekhane evinin mimari sanatsal ayrıntılarını elde etti. Bunlar 29 ayrı sandık içinde Kassa'ya taşındı. Amaç orada Tekirdağ'daki yemekhane evinin aynısının yeniden inşa

edilmesi idi. Evin yeniden planlanması çalışmaları, I dünya savaşının sonunda Kassa şehrinin Çekoslovakya'ya bağlanmasıyla yarıda kesildi. Yemekhane evinin yeniden inşası çalışmaları şehrin 1938 yılında tekrar Macaristan'a bağlanması ardından 1942 yılında tamamlandı.

Tekirdağ'daki yemekhane evini Macar devleti 1932 yılında restore etti. Yemek salonundaki orijinal alçı süslemeler yeniden hazırlandı, pencereler ve pervazlar yenilendi, ahşap kesimler ve içki dolabı, tüm iç aksamıyla yenileştirildi. Restore edilen yemekhane binası, Rákóczi anı müzesi olarak 1933 yılından itibaren ziyaretçilere açıldı. 1982 yılında da Kassa şehrinde bulunan orijinal kullanım eşyalarının resmi onaylı kopyaları hazırlanarak, 1905 yılında yerlerinden sökülen alçı tavan ve duvar süsleri, ahşap tavan kaplaması ve boyamalı işlemleri dolabın kopyaları eski yerlerine geri götürüldü.

Ve son olarak da tekrar giriş kartına inelim. Orada giriş bölümüne açılan odaya girdiğimizde ise daha sonraki kuşakların II. Ferenc Rákóczi hakkında neler düşündüğünü bulacağız.

II. Ferenc Rákóczi'nin ve arkadaşlarının küllerinin Macaristan'a nakledilmesi ve Rákóczi'ye verilen önem

Prens ve diğer mültecilerin ve mültecilik hayatını onlardan daha önce yaşamış olan Imre Thököly ve Ilona Zrínyi'nin mezarlarının araştırılmasını, onlardan geriye kalan hatıra eşyaların bulunup derlenmesini Vilmos Fraknoi, Kálmán Thaly ve Lajos Thallóczy'ye borçluyuz. 1906 yılında çıkarılan XX numaralı yasayla Rákóczi'yi ve mülteci arkadaşlarını sürgüne mahkûm eden 1715 yılının XLIX yasasının 2. ve 3. paragraflarının iptal edilmesinin ardından küller 1906 yılında Macaristan'a getirildi. Bu etkinlikler ülkesel düzeyde düzenlenen törenlerle 1906 yılının Kasım ayının 27-30. günleri arasında gerçekleşti. İstanbul'dan yola çıkan ve Kelet (Doğu) adını taşıyan gemiyle Köstence'ye getirilen tabutlar ve onlara eşlik eden komite, oradan da özel bir trenle Orsova üzerinden başkente geldi. Özel tren geçtiği her yerde törenlerle karşılandı.

Budapeşte'de Deák meydanındaki evangelik kilisede gerçekleştirilen yas ayininin ardından Budapeşte katedralinde de bir yas ayini düzenlendi. Ardından küller yine özel bir trenle Kassa'ya ve sonra da Késmárk'a götürüldü.

II. Ferenc Rákóczi, Ilona Zrínyi, József Rákóczi, Miklós Bercsényi ve karısı Kont Krisztina Csáky, Antal Esterházy ve Miklós Sibrik'in külleri Kassa büyük kilisesinde defnedildi. Imre Thököly'nin tabutu ise Késmárk yeni evangelik kilisesinde toprağa verildi. Küllerin memlekete getirilmesi esnasında Rákóczi'nin mültecilik yıllarından kalan ve Tekirdağ'daki araştırmalarla ortaya çıkarılan anı eşyaları da Macaristan'a getirildi.

XX. yüzyıl boyunca halk Prens'in ve onunla Özgürlük Savaşını sürdüren mülteci arkadaşlarının anısı önünde törenlerle, sergilerle eğildi. XIX yüzyılın sonuna doğru güçlenen büyük kişisel saygı ve itina giderek bu döneme karşı olan araştırmaların derinleşmesine neden oldu. Bu ise araştırma sonuçlarının, eserlerin, bilimsel sempozyumların, değişik kaynakların yayınlanmasını ve derlenmesini sağladı.

Dikkatiniz için teşekkür ederiz. Umarız bu kısa yolculukla bu tarihi duvarlar arasındaki geçmişi sizin için canlandırabilmişizdir.